

**N**gày 7 tháng 11 năm 2006 Việt Nam chính thức trở thành thành viên thứ 150 của Tổ chức Thương mại thế giới. Sự kiện này mở ra nhiều cơ hội mới nhưng cũng đặt ra không ít khó khăn thách thức cho sự phát triển nền kinh tế của đất nước. Các doanh nghiệp nhỏ và vừa (DNNVV) là một nhân tố quan trọng quyết định sự phát triển nền kinh tế nên sẽ bị tác động

đóng góp đáng kể cho sự phát triển kinh tế xã hội của đất nước.

Gia nhập Tổ chức Thương mại thế giới, các DNNVV đứng trước những cơ hội lớn: Được tiếp cận thị trường hàng hoá và dịch vụ ở tất cả các nước thành viên với mức thuế nhập khẩu đã được cắt giảm; môi trường kinh doanh được mở rộng. Điều đó tạo điều kiện cho các doanh nghiệp mở rộng thị trường xuất khẩu,

Khi gia nhập WTO cạnh tranh sẽ diễn ra gay gắt khốc liệt hơn, với nhiều đối thủ hơn trên môi trường rộng và sâu hơn đặc biệt là đối với các DNNVV. Các DNNVV là những DN có nhiều đóng góp rất lớn cho Ngân sách nhà nước nhưng hầu hết đều gặp phải không ít khó khăn khi tham gia vào quá trình cạnh tranh. Điểm yếu và cũng là những khó khăn lớn nhất của các DNNVV

# Nâng cao khả năng cạnh tranh CHO CÁC DOANH NGHIỆP NHỎ VÀ VỪA TRONG ĐIỀU KIỆN HỘI NHẬP WTO

mạnh mẽ.

Hiện nay, ở nước ta các DNNVV hoạt động trên nhiều lĩnh vực và có mặt ở khắp các miền trong cả nước, đóng góp đáng kể cho tăng trưởng và tích lũy của nền kinh tế quốc dân. Tính đến thời điểm hiện nay đã có khoảng 160.000 DNNVV chiếm khoảng 80% trong tổng số các DN, đóng góp khoảng gần 40% GDP, giải quyết khoảng 2,6 triệu lao động trong cả nước. Mục tiêu của kế hoạch phát triển các DNNVV được Thủ tướng Chính phủ phê duyệt đến năm 2010 là khoảng 320.000 doanh nghiệp; tạo thêm khoảng 2,7 triệu chỗ làm mới; có thêm khoảng 165.000 lao động được đào tạo kỹ thuật làm việc tại các DNNVV. Thực tế trong những năm qua đã cho thấy các DNNVV đã lớn mạnh không ngừng về số lượng và chất lượng

mở rộng kinh doanh dịch vụ ra ngoài biên giới Quốc gia.

Bên cạnh những cơ hội đó các DN sẽ gặp phải không ít khó khăn thách thức cần phải vượt qua: Cạnh tranh sẽ diễn ra gay gắt quyết liệt hơn với nhiều đối thủ nhiều cấp độ hơn; nguy cơ phá sản sẽ tăng hơn...

Có thể nói bước vào nền kinh tế thị trường toàn cầu, một DN dù lớn hay nhỏ muốn tồn tại và phát triển đều phải có sức cạnh tranh với các đối thủ có tầm cỡ. Như vậy, vấn đề cạnh tranh là một thách thức rất lớn, nhất là đối với các DNNVV. Nâng cao năng lực cạnh tranh cho các DN là một trong các yếu tố quan trọng mang tính chủ trương chính sách lớn mà Hội nghị lần thứ 4 Ban chấp hành Trung ương Đảng khoá IX thảo luận và thông qua để phát triển nhanh và bền vững nền kinh tế, khi nước ta gia nhập WTO.

**ThS. Bùi Thị Minh Thuý**

hiện nay là:

- Quy mô nhỏ, vốn ít: Các DNNVV thường có quy mô nhỏ vốn đầu tư không lớn, vì vậy việc đầu tư cho mở rộng quy mô sản xuất, đổi mới công nghệ, trang thiết bị kỹ thuật bị hạn chế rất nhiều. Do trang thiết bị kỹ thuật, công nghệ sản xuất còn lạc hậu nên năng suất lao động thường thấp, chất lượng sản phẩm của nhiều doanh nghiệp chưa đáp ứng được yêu cầu thị trường làm cho khả năng cạnh tranh của các DNNVV bị hạn chế rất nhiều.

- Về nhân lực: Nhân lực trong các Doanh nghiệp thường dồi dào, lao động trẻ chiếm tỷ lệ cao, nhưng ở những lĩnh vực đòi hỏi nhân lực có trình độ cao lại rất thiếu. Trình độ quản lý và các kỹ năng nghiệp vụ chuyên môn, trình độ tin học của lực lượng lao

động trong nhiều DNNVV còn thấp. Không ít chủ DNNVV chưa được đào tạo chuyên môn bài bản, năng lực quản lý doanh nghiệp, hiểu biết về pháp luật còn hạn chế hoặc không đủ kinh nghiệm và những năng lực cần thiết để điều hành Doanh nghiệp trong môi trường cạnh tranh Quốc tế. Đội ngũ công nhân kỹ thuật lành nghề và kỹ sư có trình độ bậc cao còn rất ít.

- Việc tiếp cận và nắm bắt thông tin thị trường, kỹ năng sử dụng công nghệ thông tin còn nhiều hạn chế. Trình độ khoa học công nghệ của các DNNVV nhìn chung còn rất thấp và lạc hậu.

Vậy các DNNVV cần phải làm gì để có thể nâng cao khả năng cạnh tranh đảm bảo cho sự tồn tại và phát triển.

- Trước hết các DN cần nhận thức được điểm mạnh, điểm yếu của mình khi tham gia vào quá trình cạnh tranh, hiểu được các hạn chế yếu kém của mình để tìm cách khắc phục, có biện pháp để vượt lên, đồng thời cũng phải xác định được thế mạnh của mình để khai thác phát huy.

- Xây dựng chiến lược cạnh

tranh lâu dài lành mạnh có hiệu quả phù hợp, xác định đối thủ cạnh tranh, mặt hàng cạnh tranh, thị trường cạnh tranh. Để làm được điều này, DNNVV cần phải thực hiện hàng loạt các vấn đề liên quan: Xác định đối thủ cạnh tranh trên từng khu vực, mặt mạnh, mặt yếu của đối thủ và của mình là gì? Mặt hàng cạnh tranh phải có mẫu mã, giá cả, chất lượng... như thế nào để có thể cạnh tranh được? Thị trường cạnh tranh ở đâu để xây dựng mạng lưới khai thác thị trường có hiệu quả? Đồng thời, các DNNVV cũng cần phải nhận thức rõ, cạnh tranh trong điều kiện hiện nay cần có sự liên kết, hợp tác giữa các các doanh nghiệp, các hiệp hội tổ chức. Các DNNVV có quy mô nhỏ vốn ít càng cần phải tăng cường liên kết và hợp tác để tạo sức mạnh mới.

- Xác định và xây dựng chiến lược kinh doanh phù hợp. Đây là vấn đề hết sức quan trọng trong hoạt động kinh doanh của DN. Khi đã xác định được chiến lược kinh doanh phù hợp cho mình, các DNNVV cần xác định thị trường và mặt hàng kinh doanh

đúng đắn, thực hiện việc đổi mới công nghệ sản xuất, công nghệ quản lý, phương pháp làm ăn kinh doanh có hiệu quả, tạo ra những nét độc đáo có bản sắc riêng trong sản phẩm của DN để thu hút khách hàng tạo uy tín xây dựng thương hiệu cho DN.

- Nâng cao phát triển nguồn nhân lực, đặc biệt năng lực và bản lĩnh của những người quản trị doanh nghiệp. Đây là một vấn đề cần được quan tâm trong các DN ở nước ta trong tình hình hiện nay, vì yếu tố con người là quan trọng nhất trong sự phát triển. Để làm tốt vấn đề này các DN cần chú ý đầu tư cho đào tạo bồi dưỡng lực lượng lao động. Các DNNVV cần chú ý đến điều kiện lao động, thu nhập của người lao động để tạo cho họ có điều kiện làm việc tốt nhất từ đó họ có thể yên tâm làm việc tạo ra những sản phẩm có chất lượng, cống hiến sức lực của mình cho sự phát triển của DN. Các DNNVV cần có chiến lược đào tạo bài bản thu hút nhân tài vào làm việc trong các DN một cách phù hợp, có hiệu quả./.